

CADMATIC Electrical

Piirikaavion piirto

Tekijänoikeudet © 2026 Cadmatic

Kaikki oikeudet pidätetään. Mitään osaa näistä ohjeista ei saa kopioida tai välittää missään muodossa, millään keinoin eikä mihinkään tarkoitukseen ilman julkaisijan kirjallista lupaa.

CADMATIC on Cadmatic Oy:n rekisteröity tuotemerkki. Muut tuotemerkit ovat kunkin oikeudenomistajan omaisuutta.

Cadmatic

Linnankatu 52

20100 Turku

Suomi

Puh. +358 2 412 4500

www.cadmatic.com

Sisällysluettelo

1. Johdanto	5
2. Luo Electrical-kuva	6
3. Täytä piirustusohjan tiedot	8
4. Piirrä päävirtapiiri	9
4.1. Aseta pakotus päälle	9
4.2. Piirrä kolmivaihejännitesyöttökisko	10
4.3. Piirrä kolmivaihejohdotus	11
4.4. Sijoita symbolit	13
4.5. Piirrä johtimet	16
4.6. Sijoita riviliittimet	17
4.7. Piirrä suojamaajohtimet	18
4.8. Muokkaa tunnuksia	18
4.9. Piirrä aluerajaus	19
5. Piirrä ohjausvirtapiiri	20
5.1. Piirrä ohjausjännitekisko	20
5.2. Sijoita kelat	21
5.3. Sijoita apukosketinpakat	22
5.4. Sijoita koskettimet	23
5.5. Sijoita vaihtokoskettimet	25
5.6. Piirrä laiterajaukset	26
5.7. Sijoita riviliittimet	27
5.8. Piirrä sisäiset johtimet	28
6. Merkitse johtimet	29
7. Merkitse kaapelit	31
8. Luo seuraava lehti	32
9. Luo aluerajaukset	33
9.1. Luo sijaintirajaus	33
9.2. Luo laiterajaus	34
10. Sijoita symbolit	35
10.1. Sijoita liittimet	35
10.2. Sijoita pistokeliittimet	36
10.3. Sijoita toisen lehden symbolit	37
10.4. Lisää kytkin ja koskettimet	38
10.5. Sijoita vaihtokoskettimet	39

10.6. Sijoita moottoriventtiin koskettimet	40
11. Piirrä johdotukset	41
11.1. Piirrä johtimet	41
11.2. Piirrä kaapelien suojat	42
12. Luo laitetekstit	43
13. Tulosta	44
LIITE Mallikuva	45

1. Johdanto

Tässä harjoituksessa perehdytään Schematics-toimintokokonaisuuden toimintoihin. Opit käyttämään piirikaavion luontiin liittyviä toimintoja sekä piirtämään kaapeleita ja keskuksen johtimia tietokantatoiminnoilla. Tietokantatoimintoja lukuun ottamatta harjoitus soveltuu sekä Basic- että Premium-tason käyttäjille.

Harjoituksessa luodaan moottoriventtiilin ohjauksen kytkentä. Esimerkki on valittu SFS Käsikirja 16:sta: 9.8.1-5; PES-moodi, moottoriventtiili, jatkuva ohjaus. [Mallikuvan](#) löydät oppaan lopusta.

Huom! Tämä harjoitus on laadittu käyttäen CADMATIC Electrical -ohjelman versiota 2026H1.

Muissa versioissa jotkin toiminnot voivat toimia eri tavalla.

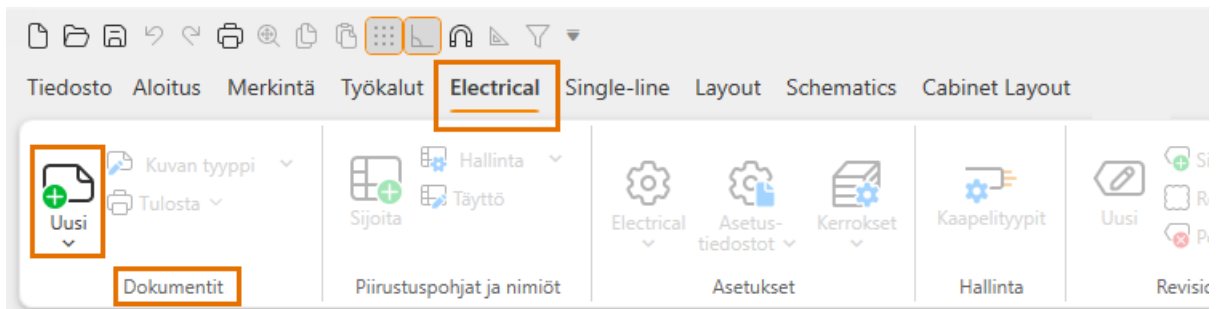
---

2. Luo Electrical-kuva

Kuvanluontitoiminnolla voidaan suorittaa sähkökuvan aloitus ohjatusti. Näin voidaan olla varmoja, että tärkeät asetukset tulee käytyä läpi. Kuvan luomisen jälkeen määritellään projektin kohde- eli yleistiedot, jotka voidaan päivittää piirustusohjassa näille tiedoille varatuille paikoille.

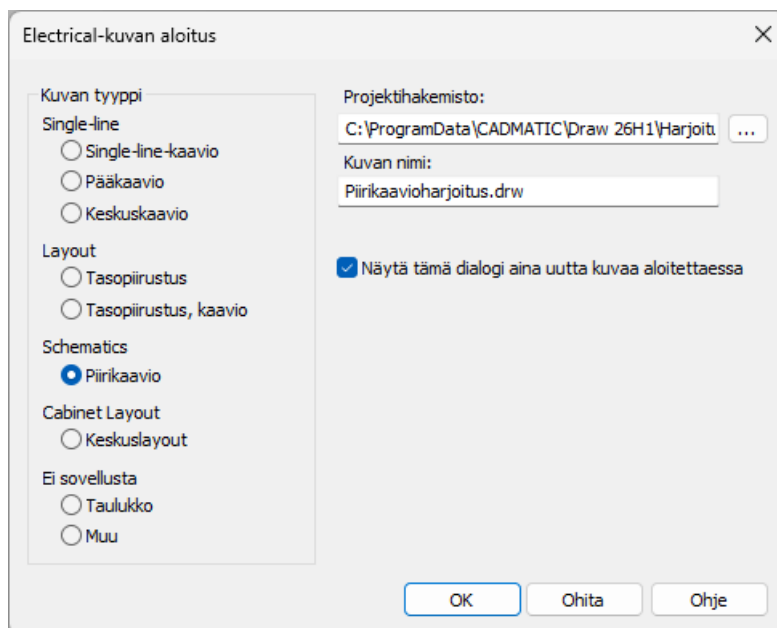
Toimi näin:

1. Valitse **Electrical**-välilehti > **Dokumentit**-ryhmä > **Uusi**.

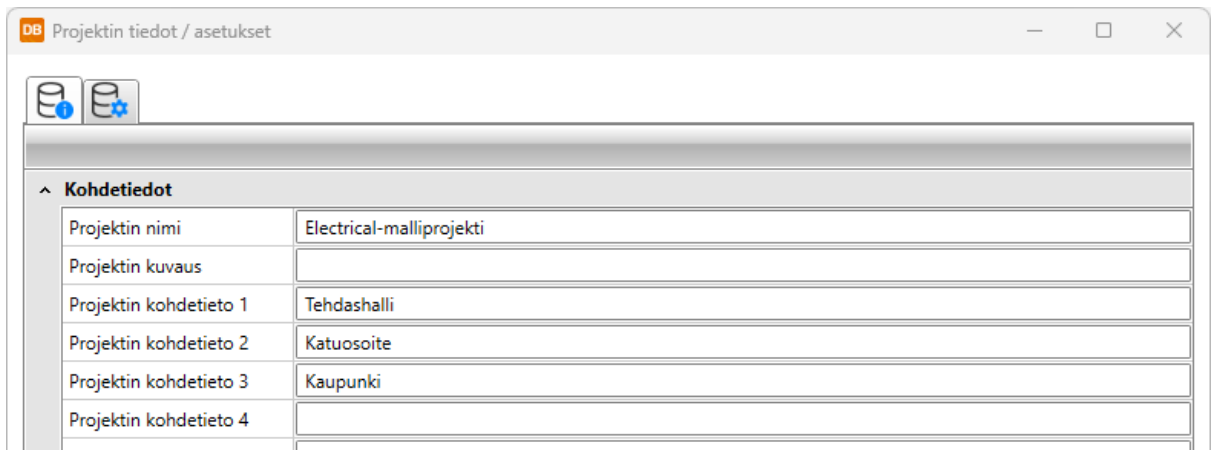
Electrical-kuvan aloitus -dialogi avautuu.

2. Määritä seuraavat:
  - Kuvan tyyppi – Piirikaavio
  - Projektihakemisto – *Draw 26H1\Harjoitukset\Electrical\PK-harjoitus*
  - Kuvan nimi – *Piirikaavioharjoitus.drw*

Mikäli käytössä on Premium-taso, voit liittää kuvatiedoston osaksi projektitiedostoa. Tämä ohje kuitenkin käsittelee piirikaavion piirtoa ilman tietokantaa.

3. Napsauta **OK**-painiketta.
4. Avaa projektin tiedot **Electrical**-ikkunassa napsauttamalla hiiren kakkospainikkeella *Piirikaavioharjoitus.drw:n* päällä ja valitsemalla **Projektin tiedot/asetukset**:
Projektin tiedot / asetukset -dialogi avautuu.
5. Täytä kohdetiedot dialogin (**Yleistiedot**) -välilehdelle:

Kohdetiedot	
Projektin nimi	Electrical-malliprojekti
Projektin kuvaus	
Projektin kohdetieto 1	Tehdashalli
Projektin kohdetieto 2	Katuosoite
Projektin kohdetieto 3	Kaupunki
Projektin kohdetieto 4	

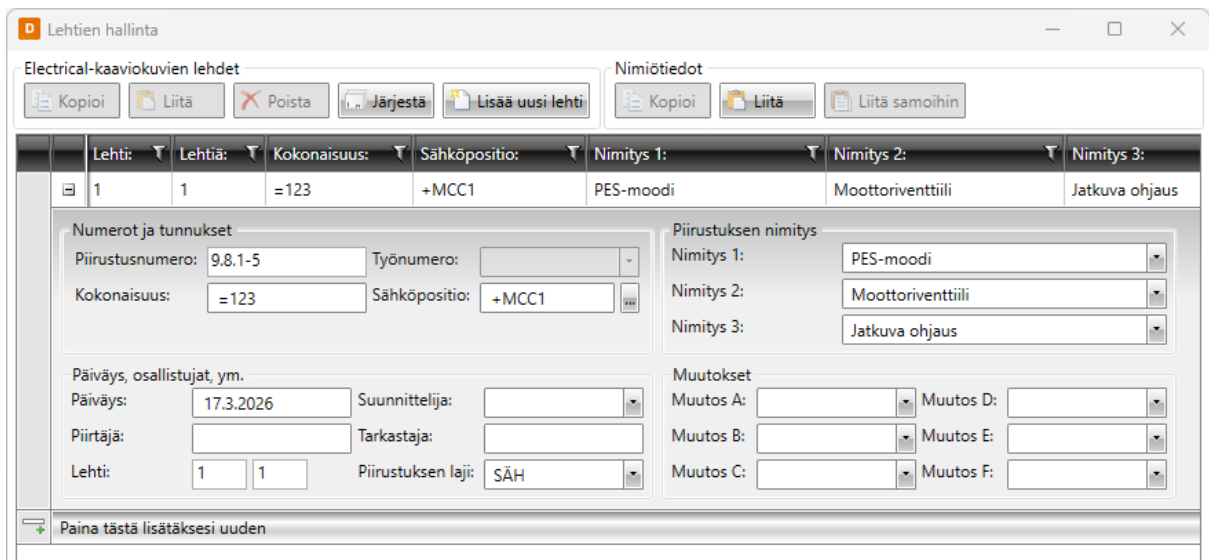
6. Napsauta **Tallenna**-painiketta.
7. Siirry kuvatiedostoon luomaan ensimmäinen lehti, SLEHTI1: valitse **Schematics**-välilehti > **Pohjat ja lehdet** -ryhmä > (**Luo seuraava vapaa lehti (Ctrl + PageUp)**). Samalla ohjelma vaihtaa kyseisen lehden aktiiviseksi lehdeksi (tasoksi SLEHTI1, SLEHTI2 jne.). Lehdelle sijoittuu automaattisesti myös suomenkielinen oletuspiirustus pohja.

3. Täytä piirustusohjan tiedot

Piirustusohjaan on määritetty attribuutit, joille voit määrittellä haluamasi arvot.

Toimi näin:

1. Valitse **Schematics**-välilehti > **Pohjat ja lehdet** -ryhmä > (Muokkaa pohjan/nimiön tietoja).
Lehtien hallinta -dialogi avautuu.
2. Määrittele seuraavat:
  - Piirustusnumero – 9.8.1-5
  - Kokonaisuus – =123
  - Sähköpositio – +MCC1
  - Nimitys 1 – PES-moodi
  - Nimitys 2 – Moottoriventtiili
  - Nimitys 3 – Jatkuva ohjaus

3. Napsauta **OK**-painiketta. Arvot päivitetään piirustusohjaan:

4. Tallenna kuva (**Tallenna**) -painikkeella.

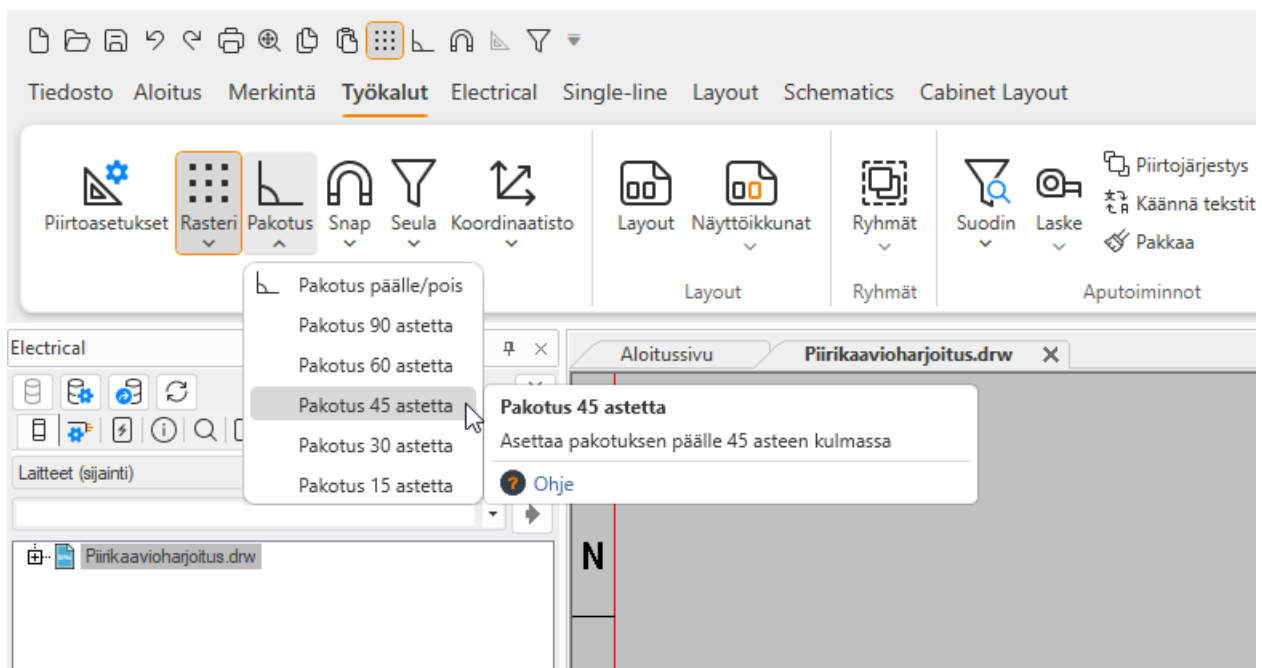
4. Piirrä päävirtapiiri

Piirretään seuraavaksi päävirtapiiri.

4.1. Aseta pakotus päälle

Asetetaan kuvaan aluksi **Pakotus**-asetus päälle, sillä se helpottaa sekä johdotuksien piirtoa että muuta suunnittelua.

Valitse **Työkalut**-välilehti > **Piirtoasetukset**-ryhmä > **Pakotus**-valikko > **Pakotus 45 astetta**.

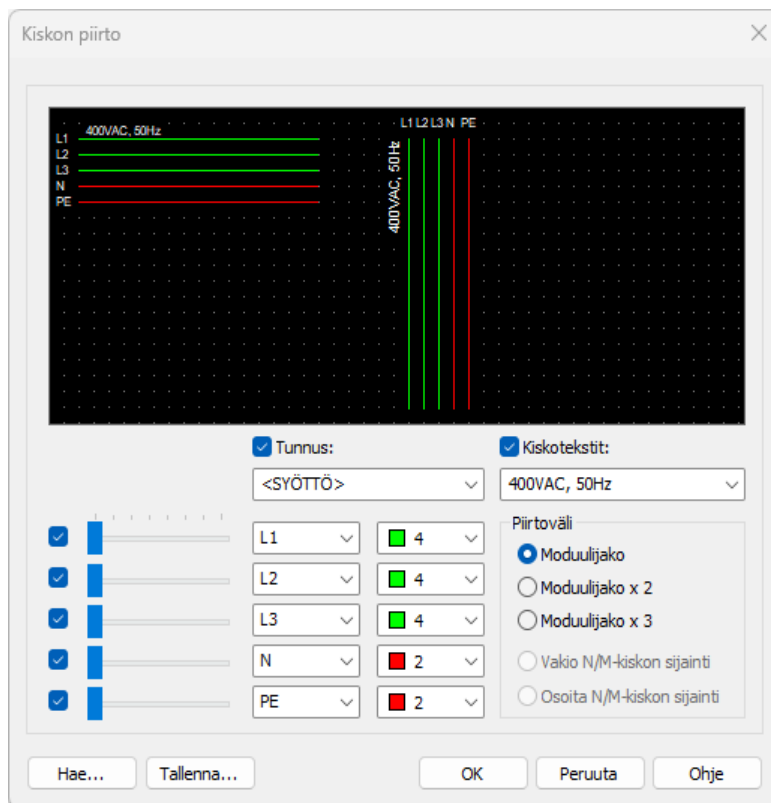
Pakotus on nyt päällä 45 asteen kulmassa.

4.2. Piirrä kolmivaihejännitesyöttökisko

Piirretään aluksi kuvaan kolmivaihejännitesyöttökisko.

Toimi näin:

1. Valitse **Schematics**-välilehti > **Johdotus**-ryhmä > **Kiskon piirto**.
2. Määrittele piirron asetukset:
  - **Tunnus** – <SYÖTTÖ>
  - **Kiskotekstit** – 400VAC, 50Hz
  - **Piirtoväli** – Moduulijako

3. Napsauta **OK**-painiketta.
4. Osoita kiskon alkupiste.
5. Osoita kiskon loppupiste.

6. Lopeta kiskon piirto hiiren kakkospainikkeella.

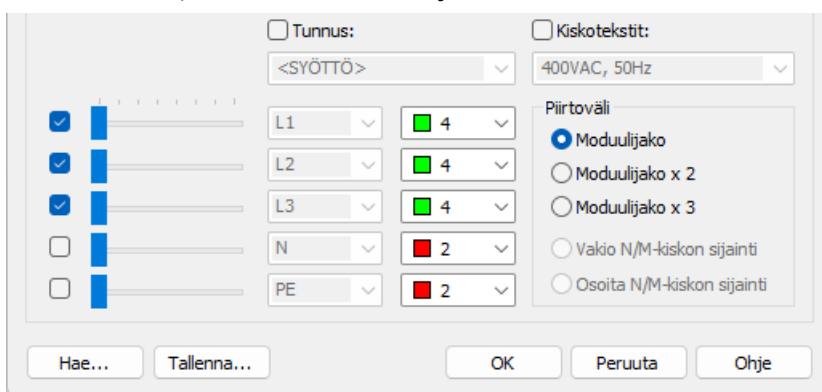
Kiskolle voidaan antaa tunnus, kuten mille tahansa laitteelle. Kiskon tunnus löytyy myöhemmin **Laitteet**-puusta (katso [Tunnuksen muokkaus](#)).

4.3. Piirrä kolmivaihejohdotus

Jatketaan piirtämällä uusi kiskosto samasta lähtöpisteestä ilman N- ja PE-johtimia.

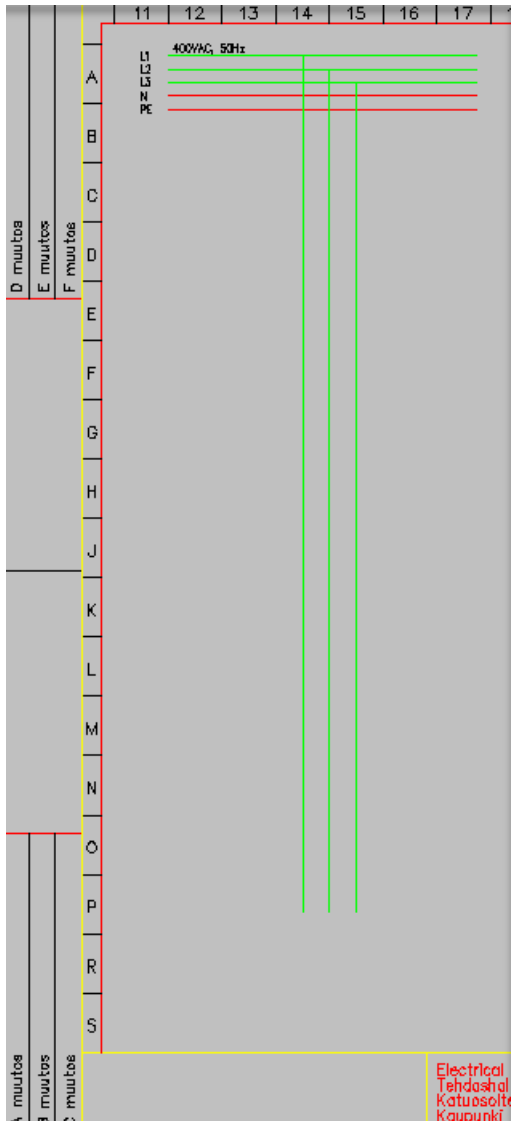
Toimi näin:

1. Valitse **Schematics**-välilehti > **Johdotus**-ryhmä > **Kiskon piirto**.
2. Määrittele piirron asetukset:
  - Poista valinta kohdista **Tunnus** ja **Kiskotekstit**.
  - Poista kahden viimeisen johtimen valinta.
  - Valitse piirtoväliksi **Moduulijako**.

3. Napsauta **OK**-painiketta.
4. Osoita **L1**-kiskon johdotuspistettä (= keltainen neliö).

5. Liikuta osoitin suurin piirtein kolmivaihejännitesyöttökiskon puoliväliin ja napsauta.
6. Liikuta hiirtä alaspäin, ja vaihda johdinväli leveämmäksi painamalla kerran Shift + Tab -näppäinyhdistelmää.
7. Osoita kolmivaihejohdotuksen loppupiste kuvan alareunaan (rivi R).
8. Lopeta piirto hiiren kakkospainikkeella.

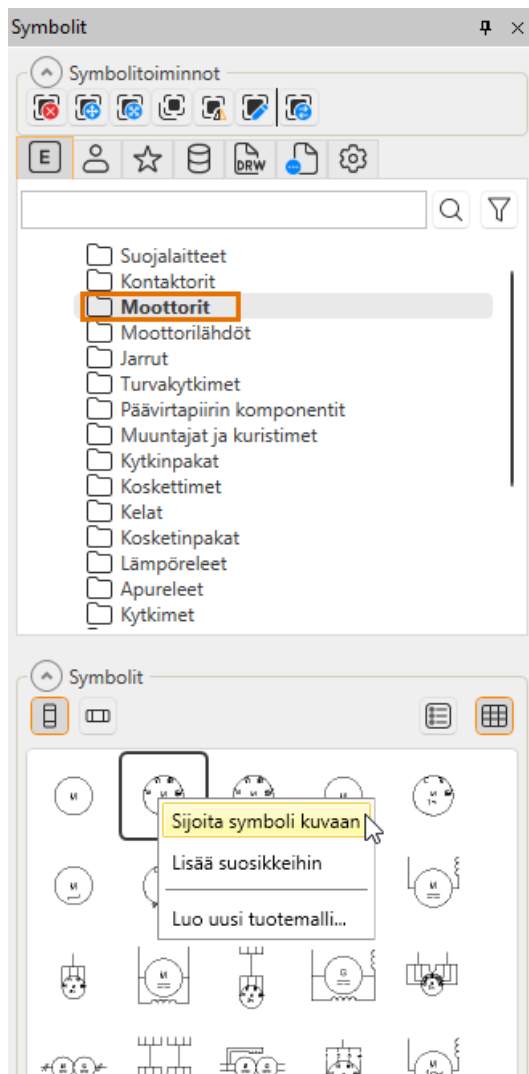

4.4. Sijoita symbolit

Sijoitetaan seuraavaksi kuvaan päävirtapiirin symbolit. Seuraa komentorivin ohjeita symbolin sijoituksessa (Tab ja F8).

Toimi näin:

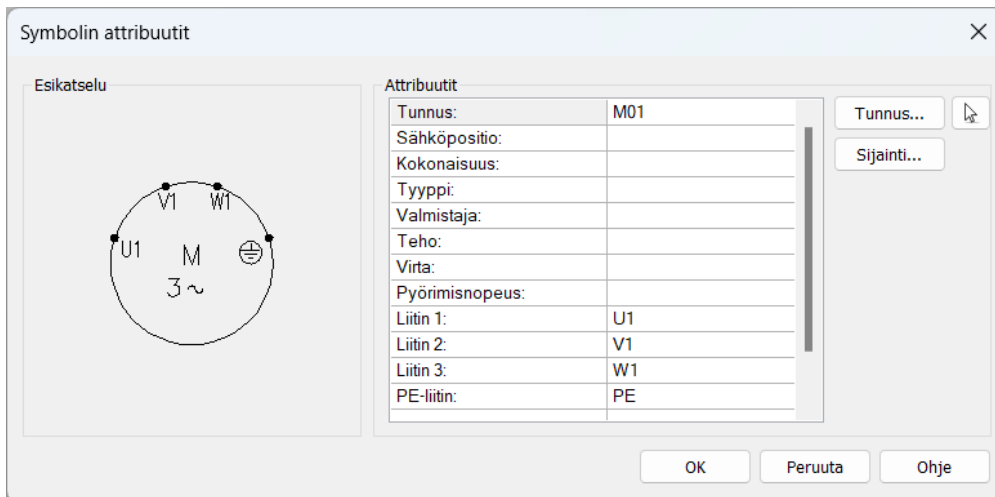
1. Avaa **Symbolit**-ikkuna valitsemalla **Schematics**-välilehti > **Laitteet**-ryhmä > **Symbolit**. Symbolinvalintaikkuna jää ruudulle, kunnes suljet sen.
2. Valitse **Moottorit**.
3. Sijoita kolmivaihemoottorin symboli kaksoisnapsauttamalla sitä. Vaihtoehtoisesti voit napsauttaa symbolia hiiren kakkospainikkeella ja valita **Sijoita symboli kuvaan**:

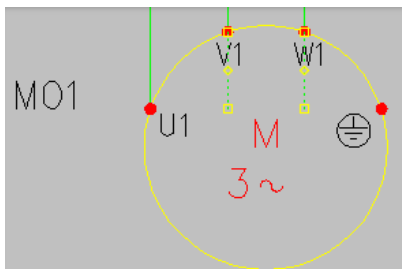
Huom! Symbolin sijoitus johtimen päälle katkaisee johtimen symbolin alta. Myös mahdolliset johdintiedot poistetaan johtimelta.

Symbolin attribuutit -dialogi avautuu.

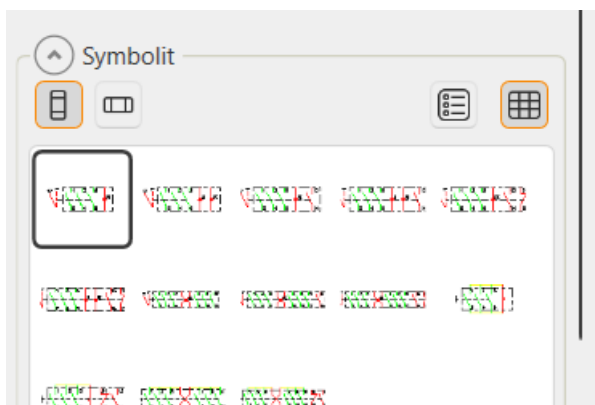
- Anna symbolille tunnuksiksi *M01*, ja napsauta **OK**-painiketta.

- Poista kuvasta ylimääräiset viivat.

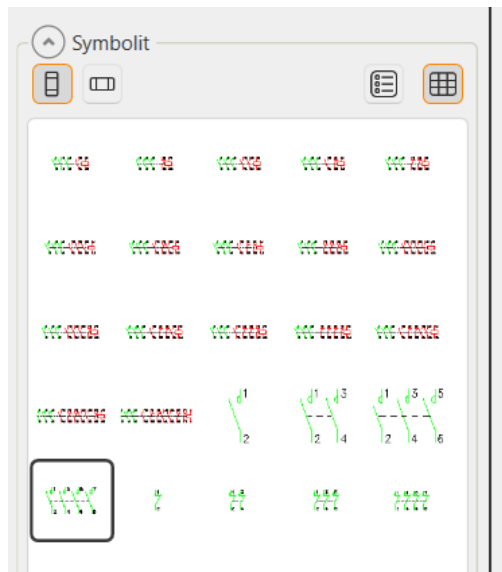

- Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Turvakytkimet**, ja sijoita turvakytkinsymboli:

- Anna **Symbolin attribuutit** -dialogissa turvakytkinsymbolille tunnuksiksi *Q10*, ja napsauta **OK**-painiketta.

8. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Kontaktorit**, ja sijoita kontaktorisymboli:

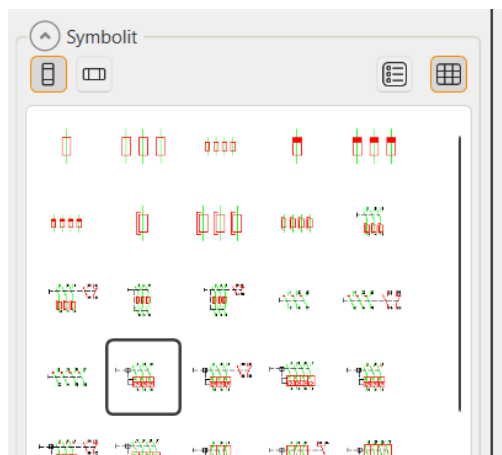
9. Anna **Symbolin attribuutit** -dialogissa kontaktorisymbolille tunnuksiksi *Q01*, ja napsauta **OK**-painiketta.
10. Sijoita toinen kontaktorisymboli kuvaan, ja anna sille tunnuksiksi *Q02*.

Vinkki: Samanlaista symbolia ei tarvitse hakea uudestaan symbolivalikosta: hiiren kakkospainikkeen painaminen käynnistää edellisen symbolin haun uudestaan.

---

11. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Suojalaitteet**, ja sijoita suojalaitesymboli:

12. Anna **Symbolin attribuutit** -dialogissa suojalaitesymbolille tunnuksiksi *Q11*, ja napsauta **OK**-painiketta.

4.5. Piirrä johtimet

Piirretään johtimet Q01:ltä Q02:lle (määritetään ne keskuksen sisäisiksi johtimiksi myöhemmin).

Tärkeää! Johtimet tulisi aina piirtää johdotuspisteeltä johdotuspisteelle asti, jotta ohjelma löytää oikeat kytkentätiedot päivitettäessä tietokantoja. Johtimen piirron aikana johdotuspiste näkyy keltaisena neliönä symboleissa.

Toimi näin:

1. Aloita päävirtapiirin piirtäminen:
  - Premium-tasolla: Valitse **Schematics**-välilehti > **Johdotus**-ryhmä > **Johdotuksen piirto**, ja valitse sitten johtimen tyyppiä päävirtapiiri.
  - Basic-tasolla: Valitse **Schematics**-välilehti > **Johdotus**-ryhmä > **Johdotuksen piirto** - valikko > **Johtimen piirto (päävirtapiiri)**.
2. Valitse johtimen alkupisteeksi **Q01:1**.
3. Valitse johtimen loppupisteeksi **Q02:1**.
4. Lopeta johdotus hiiren kakkospainikkeella.
5. Käynnistä johdotus uudestaan hiiren kakkospainikkeella, ja jatka seuraavasti:
  - **Q01:3 > Q02:3**
  - **Q01:5 > Q02:5**
  - **Q01:2 > Q02:6**
  - **Q01:4 > Q02:4**
  - **Q01:6 > Q02:2**

Vinkki: Johtimeen saa piirrettyä viisteen, kun painaa Tab-näppäintä kesken johtimen piirron.

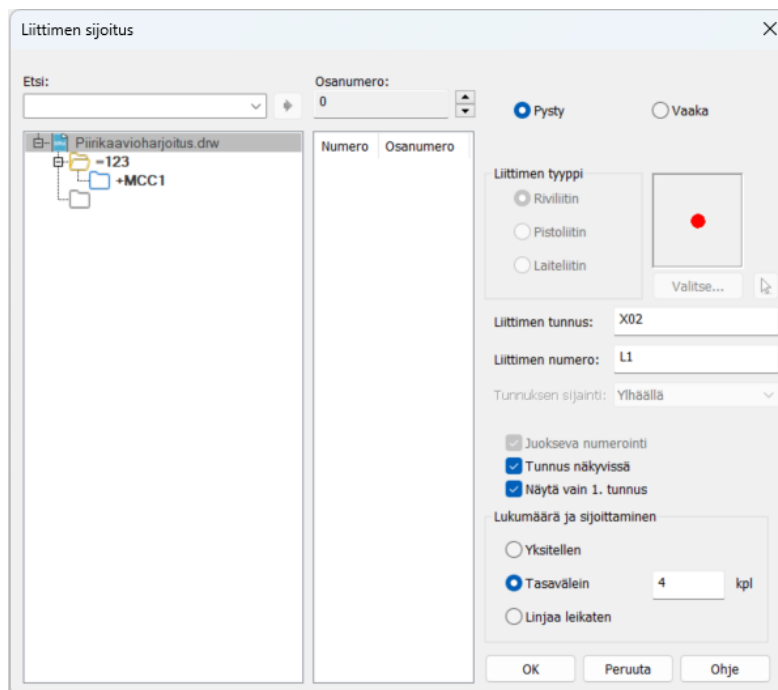

4.6. Sijoita riviliittimet

Sijoitetaan **X02**-riviliittimet kuvaan. **X02**-tunnus on näkyvissä vain **L1**-liittimessä, mutta se pitää silti syöttää kaikille riviliittimille.

Toimi näin:

1. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Liittimet**.
2. Sijoita riviliittinsymboli kaksoisnapsauttamalla sitä tai napsauta symbolia hiiren kakkospainikkeella ja valitse **Sijoita symboli kuvaan. Liittimen sijoitus** -dialogi avautuu.
3. Määritä seuraavat tiedot:
  - **Liittimen tunnus** – **X02**
  - **Liittimen numero** – **L1**
  - Valitse **Tunnus näkyvissä** ja **Näytä vain 1. tunnus**.
  - **Lukumäärä ja sijoittaminen** – **Tasavälein**, **4**.

4. Napsauta **OK**-painiketta.
5. Osoita riviliittimen kohdistuspiste (= sijainti)
6. Sijoita seuraava riviliitin.
7. Kaksoisnapsauta **L4**-liitintä ja vaihda sen numeroksi **PE**.

4.7. Piirrä suojamaajohtimet

Piirretään kuvaan suojamaajohtimet (2 kpl). Johdotus voidaan piirtää riviliittimiltä suoraan moottorille, koska johtimen piirto osaa katkaista johtimet turvakytkimen kohdalla.

Toimi näin:

1. Aloita päävirtapiirin piirtäminen:
  - Premium-tasolla: Valitse **Schematics**-välilehti > **Johdotus**-ryhmä > **Johdotuksen piirto**, ja valitse sitten johtimen tyyppiä päävirtapiiri.
  - Basic-tasolla: Valitse **Schematics**-välilehti > **Johdotus**-ryhmä > **Johdotuksen piirto** - valikko > **Johtimen piirto (päävirtapiiri)**.
2. Valitse johtimen alkupisteeksi **X02:PE**.
3. Valitse johtimen loppupisteeksi **M01:PE**.

4.8. Muokkaa tunnuksia

Määritellään turvakytkin ja moottori pois keskuksesta **+MCC1** lisäämällä niille kokonaisuus **=123** – tällöin ne eivät päädy keskuksen **+MCC1** laiteluetteloon.

Toimi näin:

1. Valitse symbolit **Q10** ja **M01**.
2. Napsauta hiiren kakkospainiketta, ja valitse **Attribuutit**.
3. Määrittele kokonaisuudeksi **=123**.
4. Napsauta **OK**-painiketta. Kokotunnukset ovat nyt **=123-Q10** ja **=123-M01**.

Moottori **M01** ja turvakytkin **Q10** kuuluvat nyt kokonaisuuteen **=123**, mutta eivät ole sähköposition (keskuksen) **+MCC1** laitteita.

4.9. Piirrä aluerajaus

Piirretään rajaus turvakytkimen ja moottorin ympärille viivan piirrolla.

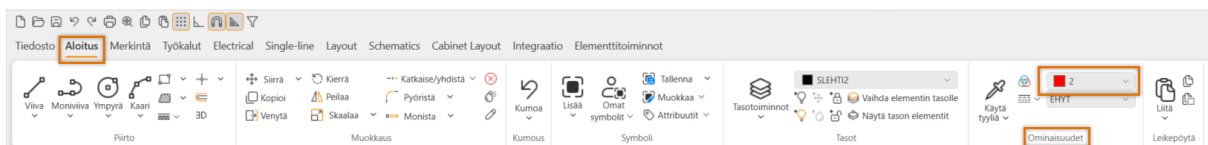
Huom! Tällä rajauksella osoitetaan, että moottori ja turvakytkin eivät kuulu keskukseen **+MCC1**.

Rajaus piirretään vain kuvan luettavuuden parantamiseksi; ohjelma ei sitä huomioi.

Komponentit on rajattu pois keskuksesta tunnuksen avulla: esim. **=123-M01** > Moottori **M01** kuuluu kokonaisuuteen **=123** mutta ei ole keskuksen **+MCC1** komponentti.

Toimi näin:

1. Valitse **Aloit**-välilehti > **Piirto**-ryhmä > **Viiva**.
2. Valitse **Ominaisuudet**-ryhmän alasvetovalikosta väriksi **2** (punainen).

3. Valitse viivatyyppi **PISTEKATKO**.
4. Piirrä viivat.

Huom! Palauta piirron jälkeen viivatyyppi **EHYT**.

5. Piirrä ohjausvirtapiiri

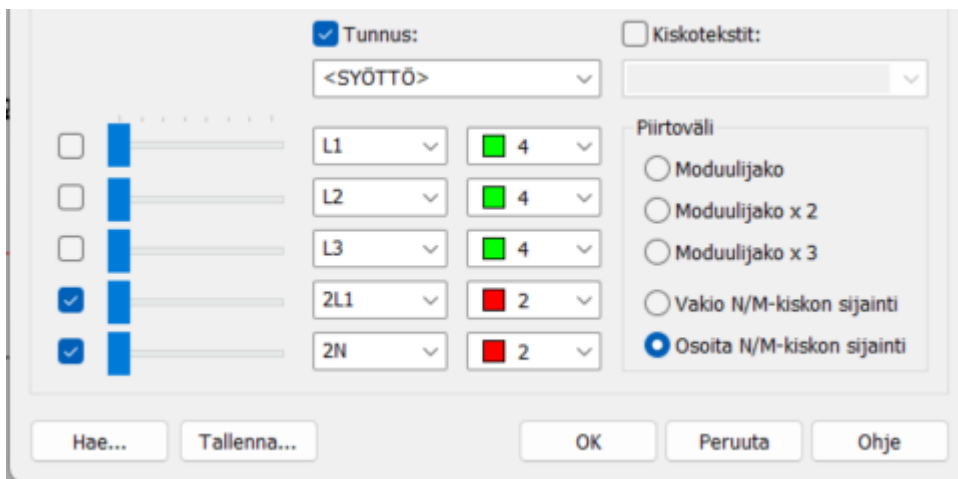
Piirretään seuraavaksi ohjausvirtapiiri.

5.1. Piirrä ohjausjännitekisko

Ohjausvirtapiirin piirtäminen aloitetaan ohjausjännitekiskon piirrolla. Se tehdään samalla toiminnolla, jolla piirrettiin 3-vaihejännitesyöttökisko.

Toimi näin:

1. Valitse **Schematics**-välilehti > **Johdotus**-ryhmä > **Kiskon piirto**. **Kiskon piirto** -dialogi avautuu.
2. Määrittele piirron asetukset:
  - Määritä tunnuksesi **<SYÖTTÖ>**.
  - Poista valinta kohdasta **Kiskotekstit**.
  - Poista kolmen ensimmäisen johtimen valinta.
  - Määritä neljännelle johtimelle numeroksi 2L1.
  - Määritä viidennelle johtimelle numeroksi 2N.
  - Valitse piirtoväliksi **Osoita N/M-kiskon sijainti**.

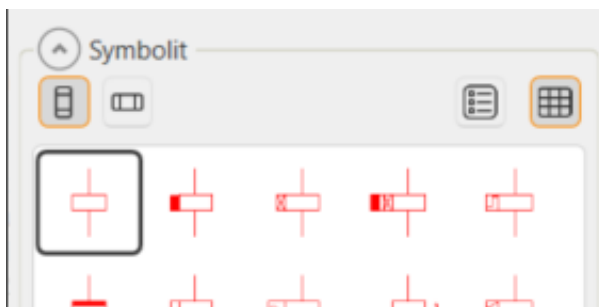
3. Osoita **2L1**-kiskon alkupiste.
4. Osoita **2L1**-kiskon loppupiste.
5. Osoita **2N**-kiskon sijainti pystysuunnassa mahdollisimman alas, kuitenkin niin, että apukosketinpakat mahtuvat sen alle.

5.2. Sijoita kelat

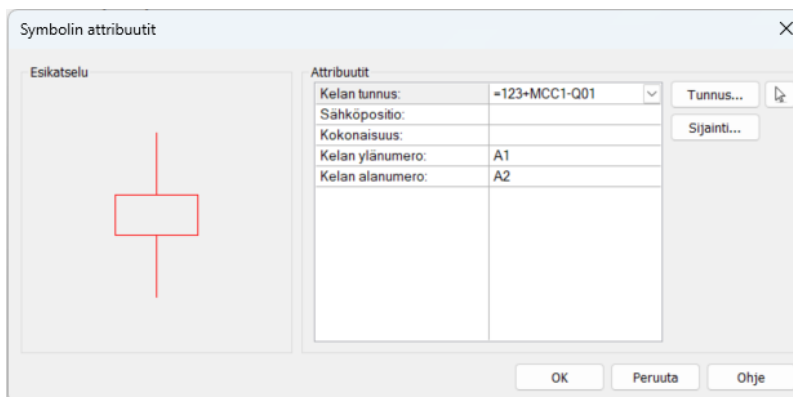
Sijoitetaan seuraavaksi ohjausvirtapiiriin symbolit paikoilleen mallikuvan mukaisesti. Aloitetaan kelojen sijoittamisella kuvaan.

Toimi näin:

1. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Kelat** ja kelasymboli:

2. Sijoita kelasymboli pari rasteripistettä (2x3,5mm) 2N-kiskon yläpuolelle. **Symbolin attribuutit** -dialogi avautuu.
3. Määritä seuraavat tiedot:
  - **Tunnus** – Valitse alasvetovalikosta **=123+MCC1-Q01**
Alkuosa **=123+MCC1** pyyhkiytyy pois, kun symboli sijoitetaan kuvaan, koska piirustuspohjassa on sama tieto.
  - **Ylänumero** – **A1**
  - **Alanumero** – **A2**

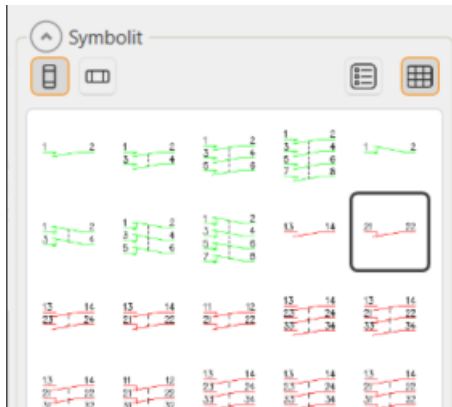
4. Napsauta **OK**-painiketta.
5. Sijoita myös kelat **Q02**, **K91** ja **K92**. Tunnuksia **K91** ja **K92** ei voi valita alasvetovalikosta, vaan ne on kirjoitettava käsin.

5.3. Sijoita apukosketinpakat

Sijoitetaan apukosketinpakat kelojen alapuolelle.

Toimi näin:

1. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Kosketinpakat**, ja sijoita kosketinpakkasymboli:

Symbolin attribuutit -dialogi avautuu.

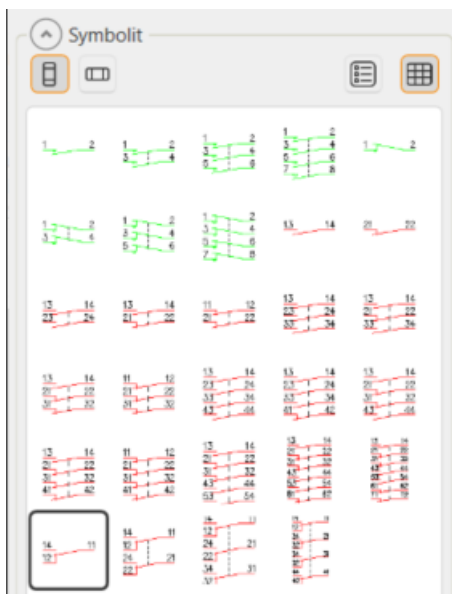
2. Anna kosketinpakkasymbolille tunnuksiksi **Q01**, ja napsauta **OK**-painiketta.
3. Sijoita toinen symboli kuvaan, ja anna sille tunnuksiksi **Q02**.

Vinkki: Samanlaista symbolia ei tarvitse hakea uudestaan symbolivalikosta: hiiren kakkospainikkeen painaminen käynnistää edellisen symbolin haun uudestaan.

---

4. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Kosketinpakat** ja sijoita kosketinpakkasymboli:

Symbolin attribuutit -dialogi avautuu.

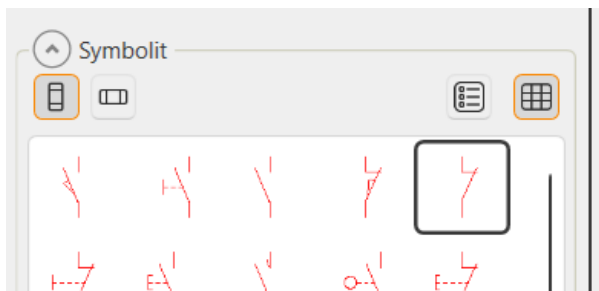
- Anna kosketinpakkasymbolille tunnuksesi *K91*, ja napsauta **OK**-painiketta. Tunnusta ei voi valita alasvetovalikosta, vaan se on kirjoitettava käsin.
- Sijoita toinen symboli kuvaan, ja anna sille tunnuksesi *K92*. Tunnusta ei voi valita alasvetovalikosta, vaan se on kirjoitettava käsin.

5.4. Sijoita koskettimet

Vinkki: Sijoitetaan koskettimet kuvaan mallikuvan mukaisesti. Ristiviittaukset apukosketinpakalle ja koskettimelle kirjautuvat kuvaan automaattisesti.

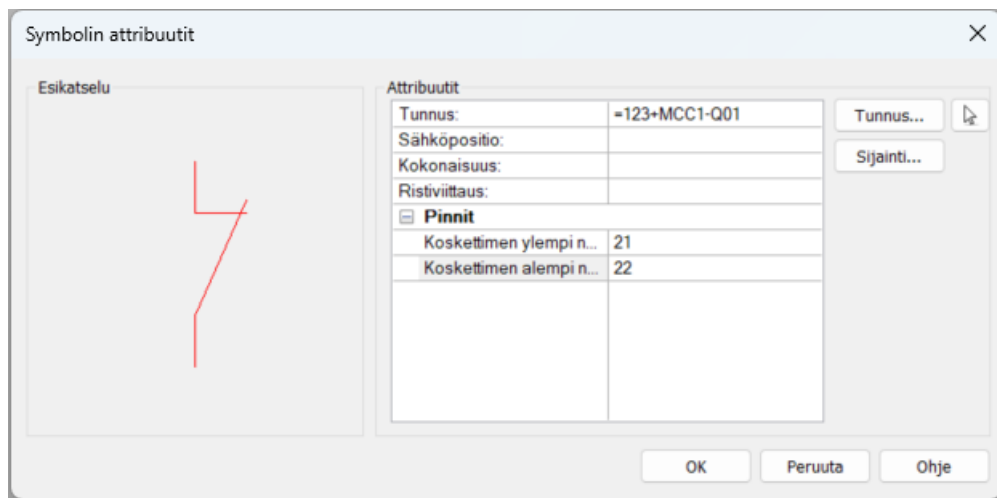
Toimi näin:

- Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Koskettimet**, ja sijoita avauskosketinsymboli:

Symbolin attribuutit -dialogi avautuu.

- Määritä seuraavat tiedot:
  - Tunnus** – Valitse alasvetovalikosta **=123+MCC1-Q01**.
Alkuosa **=123+MCC1** pyyhkiytyy pois, kun symboli sijoitetaan kuvaan, koska piirustuspohjassa on sama tieto.
  - Ylänumero** – Valitse alasvetovalikosta **21** (valittavissa, kun apukosketinpakka sijoitettu).
  - Alanumero** – Valitse alasvetovalikosta **22** (valittavissa, kun apukosketinpakka sijoitettu).

Kun sijoitat seuraavaa kosketinta kuvaan, näet jo käytetyt koskettimet: 1/25 = lehti 1, virtatie 25.

3. Sijoita myös loput koskettimet kuvaan.

Vinkki: Löydät symbolit nopeasti **Symbolit**-ikkunan hakutoiminnolla kirjoittamalla symbolin koko nimen hakukenttään.

- Kontaktorin **Q02** avauskosketin 21/22, symbolin nimi **Avauskosketin**
- Johdonsuojakatkaisijan **F10** kosketin 1/2, symbolin nimi **Johdonsuojakatkaisija**
- Moottorisuojakytkimen **Q11** sulkukosketin 13/14, symbolin nimi **Sulkukosketin**
- Turvakytkimen **Q10** sulkukosketin 13/14, symbolin nimi **Sulkukosketin**

Huom! Tunnus jätetään tyhjäksi, se luetaan kojerajauksesta **=123-Q10**.

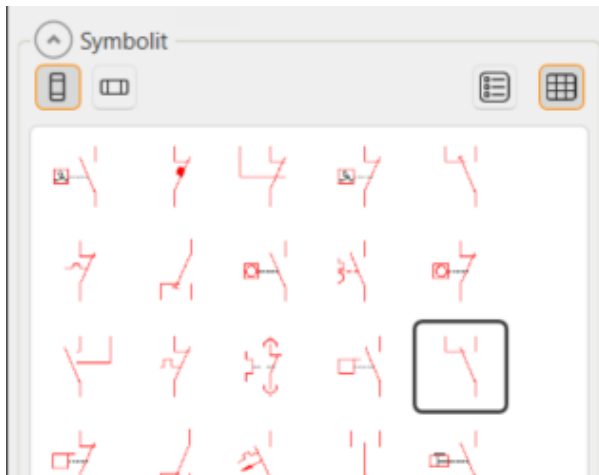
- Moottorin lämpösuojan F1 kosketin 19/20, symbolin nimi **Moottorin lämpösuoja, avauskosketin**

5.5. Sijoita vaihtokoskettimet

Sijoitetaan seuraavaksi vaihtokoskettimet.

Toimi näin:

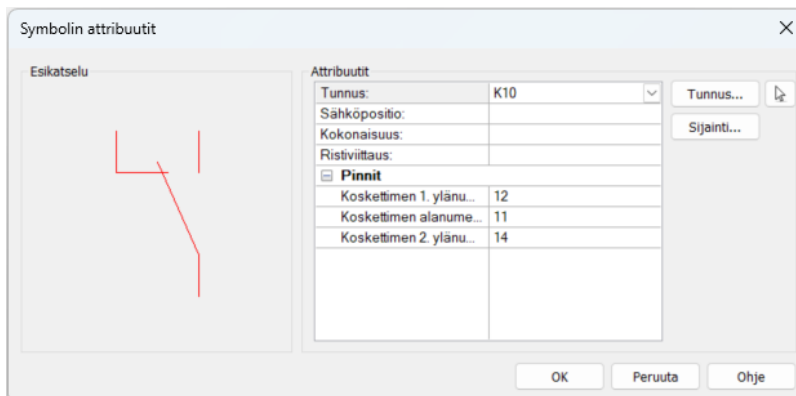
1. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Koskettimet** ja sijoita vaihtokosketinsymboli:

Symbolin attribuutit -dialogi avautuu.

2. Määrittele seuraavat:
  - **Tunnus** – K10 ja K20
  - **Koskettimen 1. ylänumero** ja **2. ylänumero** – 12 ja 14
  - **Koskettimen al numero** – 11

Tunnuksia tai ylä-/al numeroita ei voi valita alasvetovalikosta, vaan ne on kirjoitettava käsin.

3. Napsauta **OK**-painiketta.

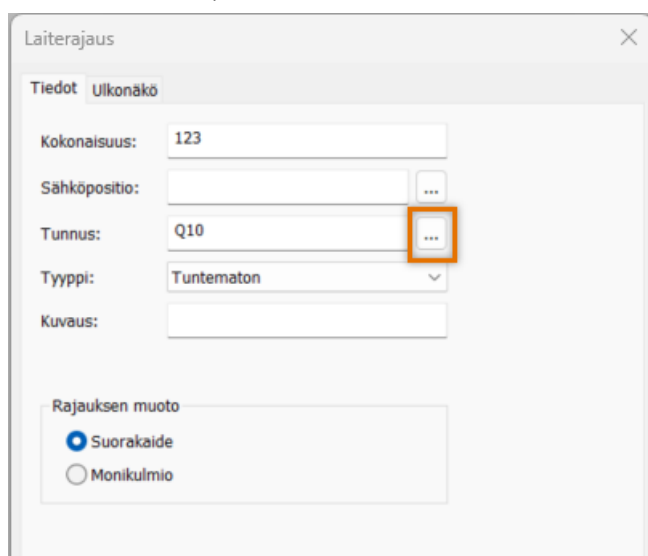
5.6. Piirrä laiterajaukset

Seuraavaksi luodaan laiterajaukset (=123-Q10 ja =123-M01), joilla voidaan määrittää piirtoelementtejä kuuluvaksi tiettyyn laitteeseen.

Vinkki: Laiterajauksen tunnus voidaan kirjoittaa kuvaan yhtenä tekstinä tai kolmena päällekkäisenä tekstinä (kokonaisuus, sähköpositio ja laitetunnus). Lisäksi teksti voidaan sijoittaa rajaussuorakaiteen sisä- tai ulkopuolelle. Rajatun alueen sisällä voi olla mitä tahansa elementtejä.

Toimi näin:

1. Valitse **Schematics**-välilehti > **Muut toiminnot** -ryhmä > **Rajaukset**-valikko > **Laiterajaus**.
2. Määrittele seuraavat tiedot:
  - **Kokonaisuus** – =123
  - **Tunnus** – Q10; -painikkeella voit valita laitteen helposti projektipuusta:

1. Napsauta **OK**-painiketta.
2. Osoita rajauksen 1. nurkkapiste.
3. Osoita rajauksen 2. nurkkapiste.

Huom! Jos rajauksen muotoa/kokoa tarvitsee muokata jälkikäteen, valitse rajaus, napsauta hiiren kakkospainiketta ja valitse 14 **Määritä rajausalue uudelleen**.

4. Tee samalla tavalla laiterajaus =123-M01.

5.7. Sijoita riviliittimet

Sijoitetaan seuraavaksi ohjausvirtapiirin riviliittimet. Aloitamme sijoittamalla kuvaan 8 kpl riviliittimiä yhdellä kertaa. Riviliittimet luodaan sijaintiin (keskukseen) **+MCC1**.

Toimi näin:

1. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Liittimet** ja sijoita riviliittinsymboli. **Liittimen sijoitus** -dialogi avautuu.
2. Määrittele seuraavat tiedot:
  - **Liittimen tunnus** – **X10**
  - **Liittimen numero** – **1**
  - Valitse **Tunnus näkyvissä**.
  - Varmista, että **Näytä vain 1. tunnus** ei ole valittuna.
  - **Lukumäärä ja sijoittaminen** – **Yksitellen**, **8** (kaikki **X10**-riviliitinriman liittimiä)
3. Napsauta **OK**-painiketta.
4. Osoita riviliittimen kohdistuspiste (= sijainti): **X10:1** sijoitetaan **2N**-kiskoon.
5. Osoita hiirellä, mihin suuntaan liittimen numero kirjataan ja napsauta hiirellä.
6. Sijoita loput riviliittimet yksi kerrallaan:
  - **X10:28**
  - **X10:PE** (2 kpl)
7. Sijoita laiterajauksien sisällä olevat PE-liittimet (2 kpl).

Huom! Laiteliittimen tunnus jätetään tyhjäksi, sillä sen tunnus luetaan laiterajauksesta.

5.8. Piirrä sisäiset johtimet

Piirretään seuraavaksi keskuksen sisäisiä johtimia. Toiminto on muuten ohjausvirtapiirin piirron kaltainen, mutta nyt johtimelle määritetään lisäksi johdintiedot, joita tarvitaan luotaessa johdotusraporttia.

Toimi näin:

1. Aloita ohjausvirtapiirin piirtäminen:
  - Premium-tasolla: Valitse **Schematics**-välilehti > **Johdotus**-ryhmä > **Johdotuksen piirto**, ja valitse sitten johtimen tyyppi ohjausvirtapiiri.
  - Basic-tasolla: Valitse **Schematics**-välilehti > **Johdotus**-ryhmä > **Johdotuksen piirto** - valikko > **Johtimen piirto**.
2. Valitse johtimen alkupisteeksi **2L1**-kiskon pää (= keltainen neliö).

Tärkeää! Johtimet tulisi aina piirtää johdotuspisteeltä johdotuspisteelle asti, jotta ohjelma löytää oikeat kytkentätiedot päivitettäessä tietokantoja. Johtimen piirron aikana johdotuspiste näkyy keltaisena neliönä symboleissa.

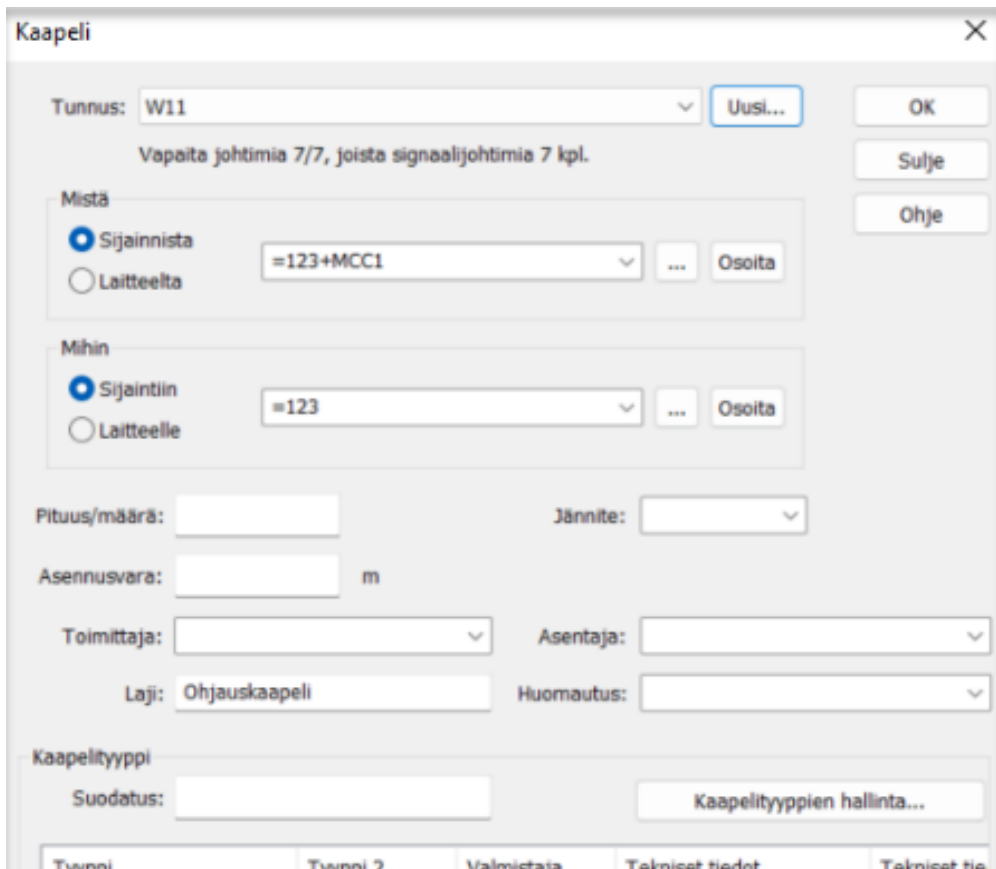
---
3. Valitse johtimen loppupisteeksi **X10:1**-riviliitin. Johdinta voidaan piirtää symbolien yli, koska toiminto osaa katkaista yhtenäisenä piirretyn johtimen erillisiksi johtimiksi, esim. **2L1 > X10:3 > F10:1, F10:2 > Q11:13, Q11:14 > X10:4**.
4. Piirrä koko ohjausvirtapiirin johdotus loppuun mallikuvan mukaisesti.

6. Merkitse johtimet

Merkitään seuraavaksi kaapelien **W10** ja **W11** kytkentätiedot kuvaan.

Toimi näin:

1. Valitse **Schematics**-välilehti > **Merkinnät**-ryhmä > **Kaapeli**. Vaihtoehtoisesti valitse johdin, napsauta hiiren kakkospainiketta ja valitse **Lisää tämän kaapelin ja sen johtimien merkintä kuvaan**.
2. Piirrä kaapelin viiva johtimien poikki: osoita ensimmäinen piste johtimen oikealta puolelta ja toinen piste johtimen vasemmalta puolelta.
3. Anna kaapelille tunnus **W11** ja muut tiedot kuten seuraavassa kuvassa:

4. Projektille ei ole määritetty kaapeleita, joten lisää kaapeli:
  - a. Napsauta **Kaapelityyppien hallinta** -painiketta.
  - b. Syötä **Vapaa suodin** -kenttään *MMO 7x1,5*.

c. Valitse kaapeli kaksoisnapsauttamalla, jolloin se lisätään projektille.

Kaapelityyppien hallinta

Vapaa suodin
MMO 7x1,5

Vakiotietokannat Jaetut tietokannat Toinen projekti

Vedä tähän sen sarakkeen otsikko, jonka sisällön mukaan haluat ryhmittää.

	Nimike	Sähkönumero	Laji, Suomi - Suunnittelukieli	Kaapelin tyyppi	Kaapelin tyyppi 2	Valmistaja	Tekniset tiedot	Halkaisija	Paino
	0412012	0412012	Ohjauskaapeli	MMO 7x1,5 S	7x1,5	Prysmian Group	450/750 V	12	210
	0412016	0412016	Ohjauskaapeli	MMO 7x1,5 N	7x1,5	Prysmian Group	450/750 V	12	210
	0412025	0412025	Ohjauskaapeli	MMO 27x1,5	27x1,5	Prysmian Group	450/750 V	21	680
	0412026	0412026	Ohjauskaapeli	MMO 37x1,5	37x1,5	Prysmian Group	450/750 V	24	900
>	0412822	0412822	Ohjauskaapeli	MMO 7x1,5	7x1,5	REKA	450/750 V	11	203
	0412825	0412825	Ohjauskaapeli	MMO 27x1,5	27x1,5	REKA	450/750 V	20	663
	0412826	0412826	Ohjauskaapeli	MMO 37x1,5	37x1,5	REKA	450/750 V	24	914
	0412842	0412842	Voima ja ohjauskaapeli	MMO-HF 7x1,5	7x1,5	REKA	450/750 V	12	240
	0412845	0412845	Ohjauskaapeli-HF	MMO-HF 27x1,5	27x1,5	REKA	450/750 V	23	801

Määrä: 20

Ava... Kopioi jaettuun... Lisää projektiin Päivitä valitut

Paketit

Projektin kaapelityypit Projektin oletuskaapelityypit

Vedä tähän sen sarakkeen otsikko, jonka sisällön mukaan haluat ryhmittää.

	Nimike	Sähkönumero	Laji, Suomi - Suunnittelukieli	Kaapelin tyyppi	Kaapelin tyyppi 2	Valmistaja	Tekniset tiedot	Halkaisija	Paino
	0412822	0412822	Ohjauskaapeli	MMO 7x1,5	7x1,5	REKA	450/750 V	11	203

d. Sulje kaapelityyppien hallinta.

5. Napsauta **Kaapeli**-dialogissa **OK**-painiketta.

6. Määritä kuvan johdotus kaapelin johtimeksi, ja napsauta **OK**-painiketta.

Muuta kuvan johdotuksia tämän kaapelin johtimiksi

Kaapeli

Tunnus: W11
 Tyyppi: MMO 7x1,5
 Mistä: =123+MCC1
 Mihin: =123

Mistä	Liitin	Valitse johdin	Mihin	Liitin
=123+MCC1-X10	4	1 mu	=123-Q10	13

7. Sijoita kaapelimerkintä komentorivin ohjeiden mukaan.

8. Merkitse ohjausvirtapiirin johtimet mallikuvan mukaan.

9. Tee sama kaapelille **W10** mallikuvan mukaan.

7. Merkitse kaapelit

Seuraavaksi kytketään ja merkitään kuvaan turvakytkinkaapeli **W01** ja moottorikaapeli **W02**.

Toimi näin:

1. Valitse **Schematics**-välilehti > **Merkinnät**-ryhmä > **Kaapeli**.
2. Piirrä kaapelin viiva johtimien poikki: osoita ensimmäinen ja toinen piste.
3. Määritä kaapelit tiedot:
  - a. Valitse turvakytkinkaapeli **W01**.
  - b. Valitse **Mistä**-kohdasta **Laitteelta** ja **Mihin**-kohdasta **Laitteelle**.
  - c. Valitse **Kaapelityyppien hallinta**, ja etsi kaapelityyppi **MCMK 3x1,5/1,5**.
  - d. Napsauta **OK**-painiketta.
4. Kirjaa kaapelin ja johtimen tiedot kuvaan.

Muuta kuvan johdotuksia tämän kaapelin johtimiksi

Kaapeli

Tunnus: W02

Tyyppi: MCMK 3x1,5+1,5

Mistä: =123

Mihin: =123

Mistä	Liitin	Valitse johdin	Mihin	Liitin
=123-Q10	2	1 ru	=123-MO1	U1
=123-Q10	4	2 mu	=123-MO1	V1
=123-Q10	6	3 ha	=123-MO1	W1
=123-MO1	PE	4	=123-Q10	PE

5. Osoita kaapelimerkinnän päätepiste.
6. Kytke ja merkitse samalla tavalla moottorikaapeli **W02**.

8. Luo seuraava lehti

Nyt on ensimmäinen lehti (SLEHTI1) valmis ja siirrytään piirtämään 2. lehteä (SLEHTI2). Kopioidaan myös nimiötietoja ensimmäiseltä lehdeltä toiselle.

Toimi näin:

1. Valitse **Schematics**-välilehti > **Pohjat ja lehdet** -ryhmä > (**Luo seuraava vapaa lehti (Ctrl+PageUp)**). Ohjelma luo toisen lehden.
2. Napsauta **Pohjat ja lehdet** -ryhmän (**Muokkaa pohjan/nimiön tietoja**) -painiketta. **Lehtien hallinta** -dialogi avautuu.
3. Valitse koko **Lehti 1** -rivi.
4. Napsauta **Nimiötiedot**-osion **Kopioi**-painiketta.
5. Valitse koko **Lehti 2** -rivi.
6. Napsauta **Nimiötiedot**-osion **Liitä**-painiketta.
7. Napsauta **OK**-painiketta.

9. Luo aluerajaukset

Luodaan seuraavaksi sijaintirajaus ja laiterajaus.

9.1. Luo sijaintirajaus

Sijaintirajaus määrittää sisällään olevat elementit kuuluvaksi tiettyyn sijaintiin. Oletusarvoisesti kaikki lehden elementit kuuluvat piirustus pohjaan määritettyyn sijaintiin (= sähköpositioon) – sijaintirajauksella voidaan määrittää lehdellä olevia elementtejä eri sijaintiin kuin mikä on määritetty piirustus pohjaan.

Luodaan ohjausjärjestelmän **+CS1** sijaintirajaus.

Toimi näin:

1. Valitse **Schematics**-välilehti > **Muut toiminnot** -ryhmä > **Rajaukset**-valikko > **Sijaintirajaus**.
2. Määritä seuraavat tiedot:
  - **Sähköpositio** – **+CS1**
  - **Kuvaus** – **OHJAUSJÄRJESTELMÄ**
1. Napsauta **OK**-painiketta.
2. Osoita rajauksen 1. nurkkapiste.
3. Osoita rajauksen 2. nurkkapiste.

Huom! Jos rajauksen muotoa/kokoa tarvitsee muokata jälkikäteen, valitse rajaus, napsauta hiiren kakkospainiketta ja valitse **Määritä rajausalue uudelleen**.

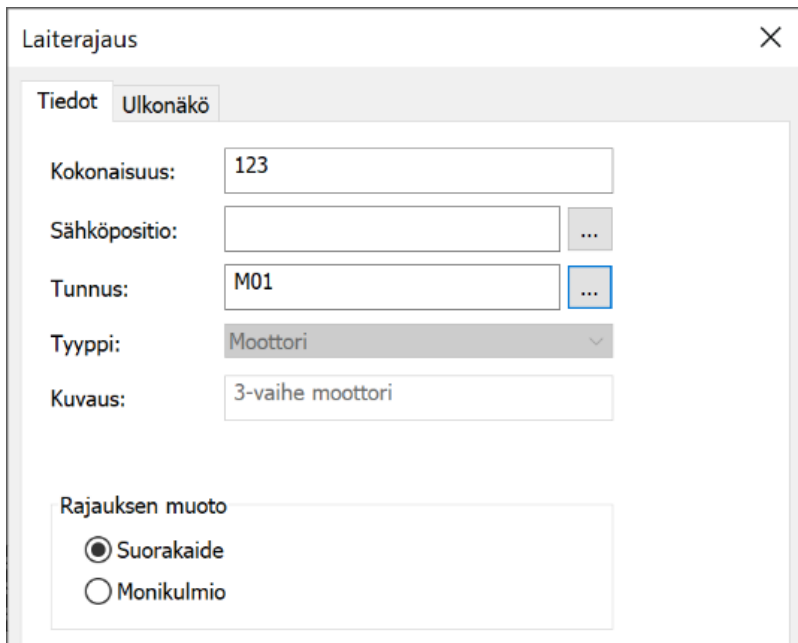
9.2. Luo laiterajaus

Laiterajauksella määritetään piirtoelementtejä kuuluvaksi tiettyyn laitteeseen.

Luodaan laiterajaukset **=123-M01** ja **-B1**.

Toimi näin:

1. Valitse **Schematics**-välilehti > **Muut toiminnot** -ryhmä > **Rajaukset**-valikko > **Laiterajaus**.
2. Määritä seuraavat tiedot:
  - **Kokonaisuus** – =123
  - **Tunnus** – M01

3. Napsauta **OK**-painiketta.
4. Osoita rajauksen 1. nurkkapiste
5. Osoita rajauksen 2. nurkkapiste
6. Tee laiterajaus **-B1** edellä kuvatulla tavalla.

Huom! Jos rajauksen muotoa/kokoa tarvitsee muokata jälkikäteen, valitse rajaus, napsauta hiiren kakkospainiketta ja valitse **Määritä rajausalue uudelleen**.

---

10. Sijoita symbolit

Seuraavaksi sijoitamme symboleita käyttäen **Symbolit**-ikkunaa.

10.1. Sijoita liittimet

Sijoitetaan kuvaan ohjausjärjestelmän **+CS1** sekä keskuksen **+MCC1** riviliittimet. Sijoitetaan myös **B1:n** laiteliittimet.

Toimi näin:

1. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Liittimet**, ja sijoita riviliittinsymboli. **Liittimen sijoitus** -dialogi avautuu.
2. Määritä seuraavat ohjausjärjestelmä **+CS1**:lle:
  - **Liittimen tunnus** – *X1*
  - **Liittimen numero** – *1*
  - **Lukumäärä ja sijoittaminen** – *Tasavälein, 16*
3. Osoita 1. riviliittimen kohdistuspiste (= sijainti).
4. Osoita liittimen numero keskusrajauksen sisäpuolelle, ja napsauta hiirellä.
5. Osoita 2. riviliittimen kohdistuspiste; osoita riviliittimien väliksi 6 rasteripistettä = 6 x 3,5 mm).
6. Siirrä riviliittimiä (5–16) mallikuvan mukaisesti:
  - a. Valitse siirrettävät riviliittimet (5–16) valintaikkunalla.

Huom! Valitse liittimet alhaalta ylöspäin.

  - b. Napsauta hiiren kakkospainiketta, ja valitse **Siirrä**.
  - c. Osoita riviliittimien uusi sijainti.
7. Sijoita samalla tavalla loput ohjausjärjestelmän **+CS1** riviliittimet **X1:17–24**.
8. Sijoita samalla tavalla **+MCC1**-keskuksen riviliittimet **X11:10–14** ja **17–18**:
  - a. Määrittele seuraavat tiedot:
    - **Liittimen tunnus** – *X11*
    - **Liittimen numero** – *10*
    - **Lukumäärä ja sijoittaminen** – *5, Yksitellen*

b. Sijoita tämän jälkeen liittimet 17 ja 18.

Vinkki: Sijoita **X11**-riviliittimet samaan linjaan **+CS1**-riviliittimien kanssa.

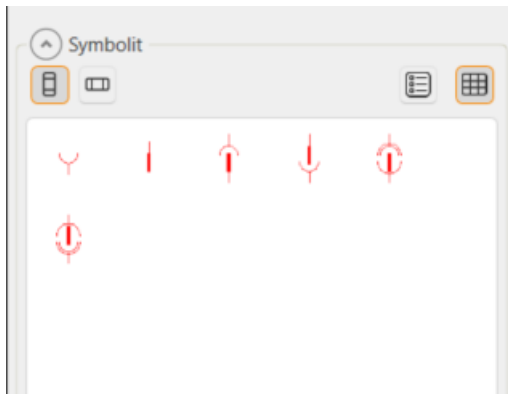
9. Sijoita lopuksi **B1**:n laiteliittimet - ja +: 1. liitinnumero: **-/+**.

10.2. Sijoita pistokeliittimet

Sijoitetaan pistokeliittimet kojerajauksen **=123-M01** sisäpuolelle.

Toimi näin:

1. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Liittimet > Pistoliitin** ja sijoita riviliitinsymboli.

Liittimen sijoitus -dialogi avautuu.

2. Määrittele seuraavat:

- **Liittimen tunnus** – Jätä tyhjäksi.
- **Liittimen numero** – 3
- **Lukumäärä ja sijoittaminen** – **Tasavälein**, 10

3. Muokkaa liitinnumerot oikeiksi (kts. mallikuva), ja siirrä liittimet oikeille paikoilleen.

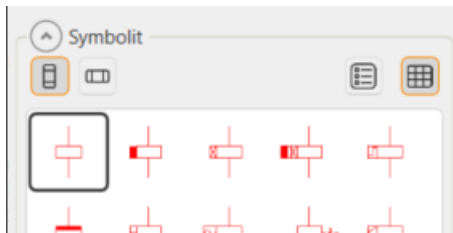
10.3. Sijoita toisen lehden symbolit

Sijoitetaan seuraavaksi kuvaan toisen lehden symbolit mallikuvan mukaisesti.

Toimi näin:

1. Sijoita kelat:

a. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Kelat**, ja sijoita kelasymboli:

b. Määritä seuraavat tiedot:

- **Tunnus** – Valitse alasvetovalikosta **K10** ja **K20**.
- **Ylänumero** – **A1**
- **Alanumero** – **A2**

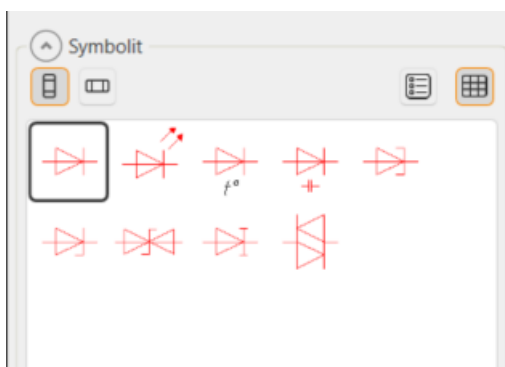
2. Sijoita apukosketinpakat:

a. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Kosketinpakat** ja sijoita kosketinpakkasymboli **1xvaihtokosketinpakka**.

b. Anna tunnuksesi **K10** ja **K20**.

3. >Sijoita diodit kelojen viereen:

a. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Elektroniikkamerkit > Diodit**, ja sijoita diodisymboli:

Vinkki: Kierrä diodia F8-painikkeella.

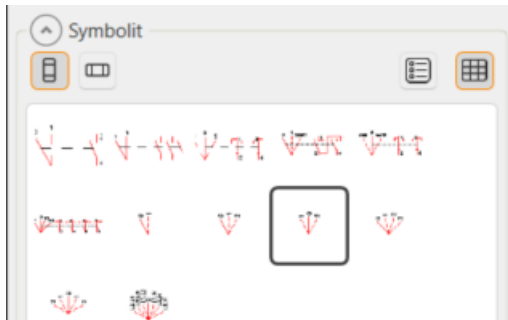
b. Jätä komponentin tunnus tyhjäksi.

10.4. Lisää kytkin ja koskettimet

Sijoitetaan kytkimen **S01** väännin kuvaan, ja lisätään koskettimet kytkimelle **S01**.

Toimi näin:

1. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Kytkimet**, ja sijoita kytkinsymboli (AUKI/O/KIINNI):

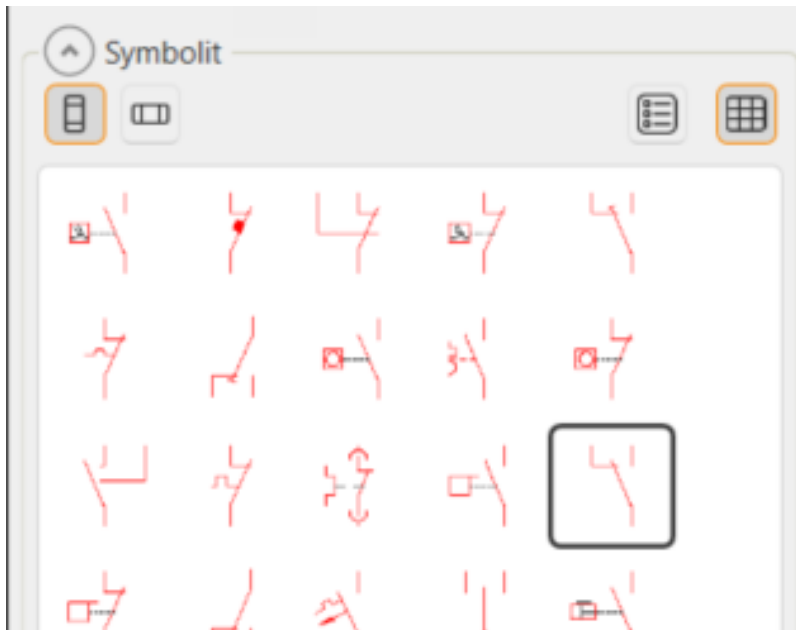
2. Valitse kuvasta kytkinsymboli **S01**.
3. Napsauta hiiren kakkospainiketta, ja valitse **Lisää apukosketin. Koskettimien lisäys** -valikko avautuu.
4. Valitse valikosta sulkeutuva kosketin, ja osoita sen sijoituspiste.
5. Määrittele koskettimen ylänumeroksi **1** ja alanimeroiksi **2**.
6. Sijoita samoin kosketin **S01:3/4**.
7. Kun olet sijoittanut kosketinsymbolit, napsauta kuvakevalikon **OK**-painiketta.

10.5. Sijoita vaihtokoskettimet

Sijoitetaan kuvaan vaihtokoskettimet, ja päivitetään sen jälkeen ristiviittaukset.

Toimi näin:

1. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Koskettimet**, ja sijoita vaihtokosketinsymboli:

Koskettimen sijoitus -dialogi avautuu.

2. Määrittele seuraavat:
  - **Tunnus** – *K92* ja *K91*
  - **Ylänumero** – *12* ja *14*
  - **Alanumero** – *11*
3. Napsauta **OK**-painiketta.

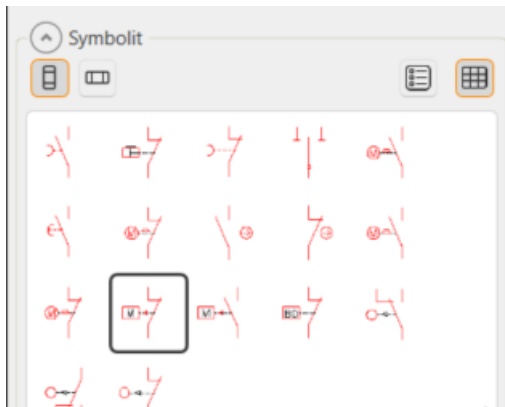
10.6. Sijoita moottoriventtiilin koskettimet

Sijoitetaan vielä moottoriventtiilin koskettimet.

Toimi näin:

1. Sijoita momenttikosketin:

a. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Koskettimet**, ja sijoita momenttikosketinsymboli:

b. Määrittele seuraavat:

- Tunnus – S1 ja S2
- Ylänumero – 1
- Alanumero – 2

2. Sijoita asemakytkin:

a. Valitse **Symbolit**-ikkunasta **Koskettimet**, ja sijoita sulkukosketinsymboli:

b. Määrittele seuraavat:

- Tunnus – S3 ja S4
- Ylänumero – 3
- Alanumero – 4

Tunnuksia ja ylä-/alanumeroita ei voi valita alasvetovalikosta, joten ne on kirjoitettava käsin.

11. Piirrä johdotukset

Piirretään seuraavaksi johtimet ja kaapelien suojat.

11.1. Piirrä johtimet

Toimi näin:

Tärkeää! Johtimet tulisi aina piirtää johdotuspisteeltä johdotuspisteelle asti, jotta ohjelma löytää oikeat kytkentätiedot päivitettäessä tietokantoja. Johtimen piirron aikana johdotuspiste näkyy keltaisena neliönä symboleissa.

Johdinta voidaan piirtää symbolien yli, koska tämä toiminto osaa katkaista yhtenäisenä piirretyn johtimen erillisiksi johtimiksi.

Toimi näin:

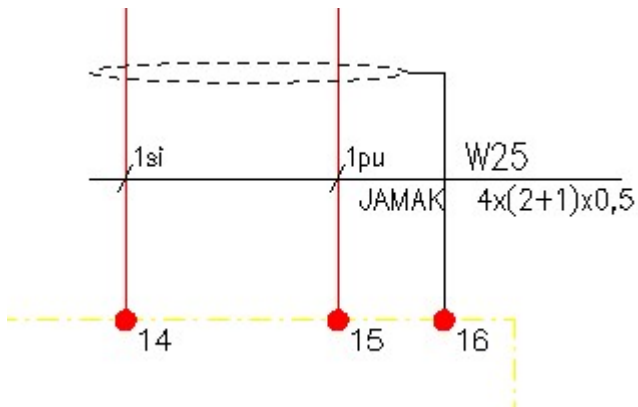
1. Aloita ohjausvirtapiirin piirtäminen:
  - Premium-tasolla: Valitse **Schematics**-välilehti > **Johdotus**-ryhmä > **Johdotuksen piirto**, ja valitse sitten johtimen tyyppi ohjausvirtapiiri.
  - Basic-tasolla: Valitse **Schematics**-välilehti > **Johdotus**-ryhmä > **Johdotuksen piirto**.
2. Piirrä johtimet diodeille (**K10** ja **K20**).
  - **=123-M01** -sisäiset johtimet
  - **S01:2** > **S01:4**
3. Jatka ohjausvirtapiirin johdotus loppuun mallikuvan mukaisesti.

11.2. Piirrä kaapelien suojat

Piirretään kuvaan kaapelien suojat.

Toimi näin:

1. Valitse **Schematics**-välilehti > **Johdotus**-ryhmä > **Johdotuksen piirto** -valikko > **Kaapelin suojan piirto**.
2. Osoita suojaa kuvaavan ellipsin alkupiste.
3. Osoita suojaa kuvaavan ellipsin loppupiste.
4. Piirrä johdin liittimelle.
5. Lopeta johtimen piirto hiiren kakkospainikkeella.
6. Jätä tekstikenttä tyhjäksi, ja napsauta **OK**-painiketta.

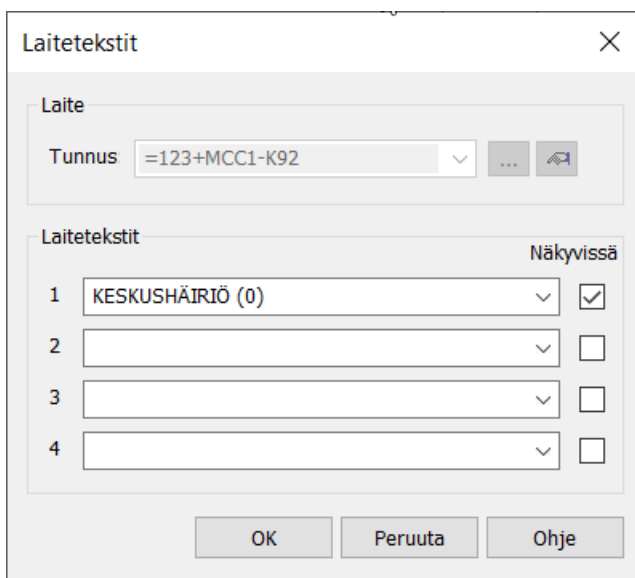

12. Luo laitetekstit

Luodaan lopuksi kuvassa olevat laitetekstit. Laiteteksti (1–4 kpl) on laitteelle määritettävä vapaamuotoinen teksti, joka saadaan kirjattua kuvaan, raporttiin tai kilpeen.

Toimi näin:

1. Valitse kuvasta vaihtokosketin **K92**, napsauta sitä hiiren kakkospainikkeella ja valitse **Lisää laiteteksti kuvaan**. **Laitetekstit**-dialogi avautuu.
2. Kirjoita ensimmäiseen kenttään **KESKUSHÄIRIÖ (0)** ja valitse sille **Näkyvissä**.

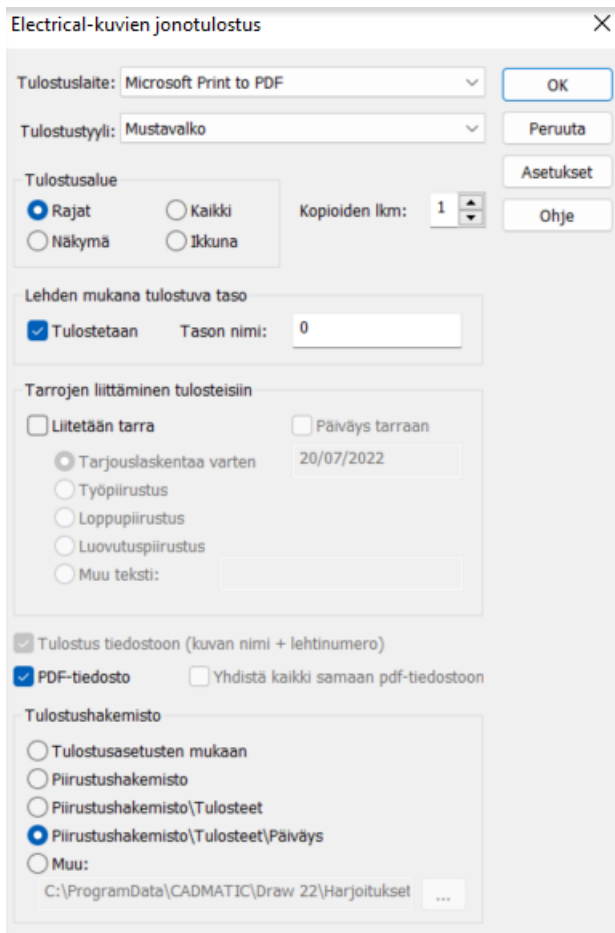
Laitetekstit	
Laite	
Tunnus	=123+MCC1-K92
Laitetekstit	
	Näkyvissä
1	KESKUSHÄIRIÖ (0) ☒
2	☐
3	☐
4	☐
OK Peruuta Ohje	

3. Napsauta **OK**-painiketta, ja sijoita laiteteksti kuvaan.
4. Sijoita samoin muutkin laitetekstit kullekin laitteelle: **KENTTÄHÄIRIÖ (0)**, **KIINNI MOMENTTI**, **AUKI MOMENTTI** jne.

13. Tulosta

Toimi näin:

1. Valitse **Tiedosto > Tulosta > Jonotulostus kuvan lehdistä**. **Lehtien tulostus** -dialogi avautuu.
2. Valitse kuvan lehdet 1 ja 2.
3. Sulje dialogi napsauttamalla **OK**-painiketta. **Electrical-kuvien jonotulostus** -dialogi avautuu.
4. Määritä kuvan mukaiset tulostusasetukset.

5. Napsauta **OK**-painiketta.
6. Tarkista tulosteen viivapaksuudet, ja muokkaa niitä tarvittaessa.

Piirikaavioharjoitus on nyt tulostettu ja valmis.

LIITE Mallikuva

